



# Európai közjog

2017/18. őszi szemeszter

**Szegedi László**  
**Kozák Kornélia**

**NKE-NETK**



# Tervezett tematika

- szeptember 4. Integrációtörténeti áttekintés
- szeptember 11. Az EU jogalanyisága,, integrációs célkitűzések, alapértékei
- szeptember 18. Az EU hatáskörei és a tagság
- szeptember 25. Az intézmények általános áttekintése; az Európai Tanács
- október 2. A Tanács
- október 9. Az Európai Parlament
- október 16. A Bizottság
- október 23. A monetáris politika intézményrendszere, az EU költségvetése, a Számvevőszék és az Európai Beruházási Bank
- október 30. Az Európai Unió Bírósága
- november 6. Tanácsadó szervek és ügynökségek
- november 13. Jogalkotási és döntéshozatali eljárások
- november 20. Az uniós polgárság
- november 27. Alapjogvédelem az EU-ban
- december 4. Immunitás, felelősség
- december 11. A KKBP jogi és intézményi keretei



# KKBP INTÉZMÉNYRENDSZERE



# Integrációtörténet és KKBP

- sikertelen föderatív kezdeményezések (Európai Védelmi Közösség, Európai Politikai Közösség)
- Kezdetekkor eldőlt, hogy a **hagyományos diplomácia és külpolitika tagállami hatáskörben marad**
- **1970-es évek: Európai Politikai Együttműködés (EPC)** kialakulásával jelent meg a külpolitikai kérdések egyeztetésének igénye
- lépésről lépésre intézményesült az EU közös kül- és biztonságpolitikája (**KKBP**), illetve biztonság- és védelempolitikája

# Integrációtörténet és KKBP

- **EGK** létrejöttével megkezdődött az a folyamat, amikor a külkapcsolatok „gazdaságiasodása” révén a világgazdasági rendszerben meghatározó szerepet játszó EK egyfajta civil vagy puha hatalomként (*soft power*) egyre jelentősebb befolyást kezdett gyakorolni külső környezetére
- külkapcsolatainak alakításakor az általa kötött szerződésekben rögzítette, hogy az Unión kívül is nagy hangsúlyt fektet (valójában azonban több-kevesebb sikerrel) a demokratikus intézményrendszer, jogállamiság kiépítésének támogatására és az egyetemes emberi jogok védelmére (**normatív hatalom**)

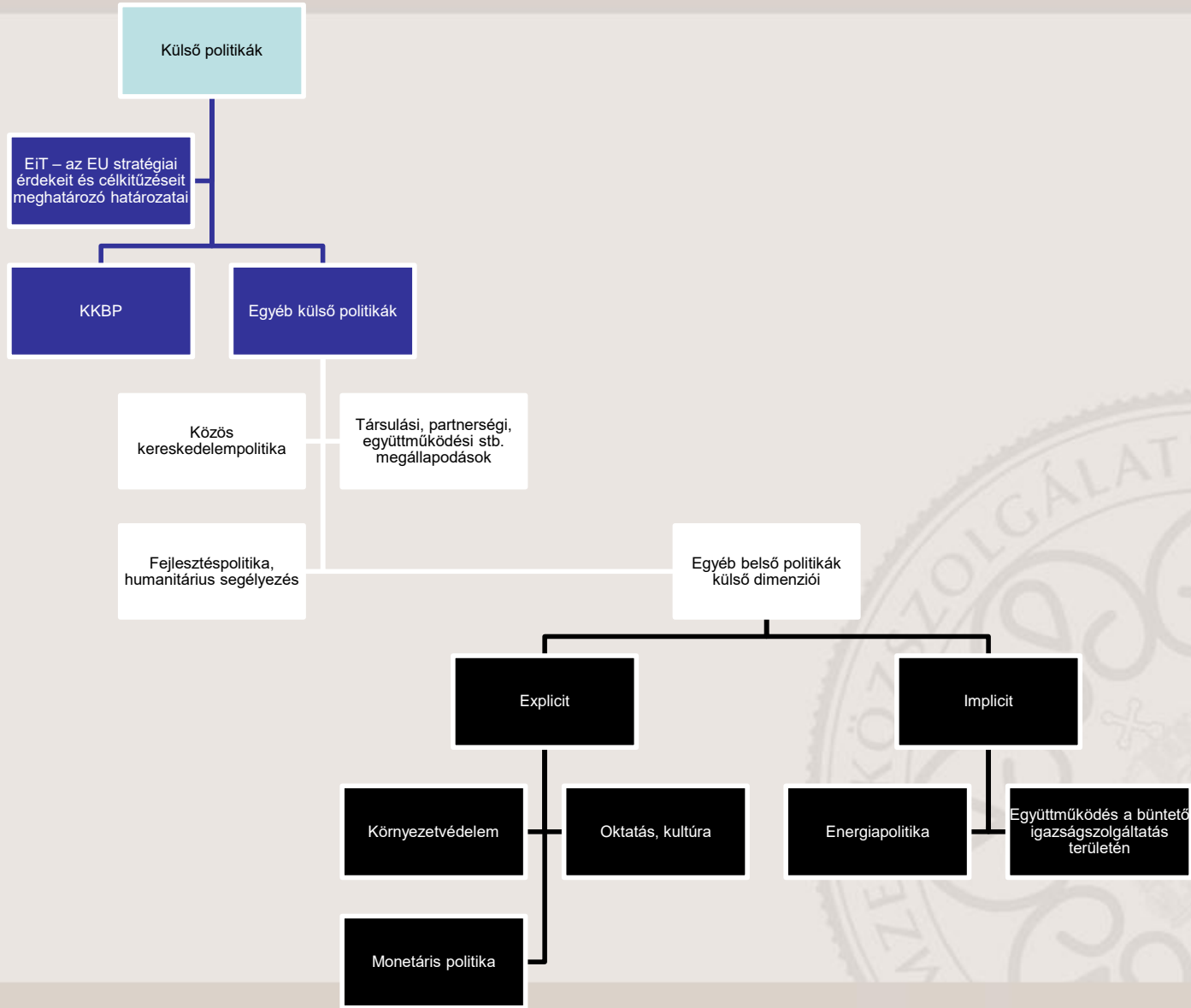
# Integrációtörténet és KKBP

- napjainkra a közpolitikák szinte minden területére kiterjedő uniós hatásköröknek köszönhetően az **EU külkapcsolati rendszere, külső politikái alábbi területeket érinti:**
- a kereskedelempolitika,
- a fejlesztéspolitika,
- a bővítési folyamat,
- a szomszédságpolitika és
- a **közös kül- és biztonságpolitika (KKBP)**





# Az eu külső politikáinak rendszere





# KKBP céljai és alapelvei

- megvédje értékeit, alapvető érdekeit, biztonságát, függetlenségét és integritását;
- megszilárdítsa és erősítse a **demokráciát, a jogállamiságot, az emberi jogokat és a nemzetközi jog elveit;**
- összhangban az Egyesült Nemzetek Alapokmányának céljaival és elveivel, valamint a Helsinkai Záróokmány elveivel és a Párizsi Charta céljaival – beleértve a külső határokhoz kapcsolódókat is – **megőrizze a békét, megelőzze a konfliktusok kialakulását, és erősítse a nemzetközi biztonságot;**
- elősegítse a **fejlődő országok fenntartható gazdasági, társadalmi és környezeti fejlődését, elsődlegesen a szegénység felszámolása céljából;**
- előmozdítsa valamennyi **ország bekapcsolódását a világgazdaságba**, egyebek mellett a nemzetközi kereskedelemben érvényesülő korlátozások fokozatos megszüntetése révén;
- hozzájáruljon olyan nemzetközi intézkedések kidolgozásához, amelyek a fenntartható fejlődés biztosítása érdekében a **környezet minőségének és a világ természeti erőforrásaival való fenntartható gazdálkodásnak a megőrzésére és javítására irányulnak;**
- segítséget nyújtson a **természeti vagy ember által okozott katasztrófákkal sújtott embercsoportoknak, országoknak vagy régióknak;** és
- előmozdítsa egy **erősebb többoldalú együttműködésen és a világ felelős kormányzásán alapuló nemzetközi rendszer létrejöttét.**



# KKBP jellemzői

- **Maastrichti Szerződéssel létrejövő pilléres struktúra**
- **LSz. Megszűnt, de KKBP alapvető jellemzői adottak:**
- **kormányközi megközelítés maradt „közös” jelző ellenére, amelynek általános jellemzői:**
  - Fő jogalkotó (ahogy integráció kezdetekor) is a **Tanács**
  - **Egyhangúság a szavazati rendben**, mert államok szuverének
  - Speciális végrehajtási rend, de alapvetően **tagállami szint**

# KKBP döntéshozatali rendje és jogalkotása

- **POLITIKAI DÖNTÉSHOZATAL ÉS JOGALKOTÁS:**
  - **Európai Tanács és a Tanács egyhangúlag** határozza meg és hajtja végre, de jogalkotási aktusok elfogadása **kizárt**
  - **EP kimarad**
  - Európai Tanács **általános iránymutatásokat (védelmi típusú kérdéseket is) és stratégiai irányvonalakat és határozatokat** ha szükséges, a Tanács (általános iránymutatásokat és irányvonalakat végrehajtásához szükséges) **határozatokat** fogad el
  - korábbi döntéshozatali eszközök (**közös álláspontok** – common position, **közös akciók** – joint actions, **közös stratégiák** – common strategies) kisebb jelentőségűek, de **megvannak**



# KKBP és végrehajtás

**VÉGREHAJTÁS: főképviseelője és a tagállamok** hajtják végre a Szerződésekkel összhangban

- **tagállamok** „a lojalitás, kölcsönös szolidaritás jegyében tevékenyen és fenntartások nélkül” támogatják a KKBP-t, „tartózkodnak minden olyan cselekvéstől, ami ellentétes az EU érdekeivel vagy ronthatja az Unió mint kohéziós erő eredményességét a nemzetközi kapcsolatokban”
- **Főképviselő**
  - közösségibb irányba mozdult el, „**kvázi külügyminiszter**”
  - az EB alelnöke és a Külügyek Tanácsának elnöke **EGYSZERRE (következősebb külpolitika)**
  - **előkészíti és elnököli** a Külügyek Tanácsát (FAC), illetve az EB alelnökeként felelős az Európai **Bizottság külkapcsolatokkal összefüggő feladatainak összehangolásáért** (segélyezés, kereskedelem, humanitárius segítségnyújtás és válságreakálás koordinálása)
  - segíti a **kompromisszumkeresés folyamatát**, majd a bilaterális és multilaterális fórumokon egységesen **képviselje** a megtárgyalt és elfogadott **külpolitikai határozatokat**
  - az Európai Védelmi Ügynökség és az EU Biztonságpolitikai Kutatóintézetének **irányítása**

# KKBP és EK Sz

## Európai Külügyi Szolgálat

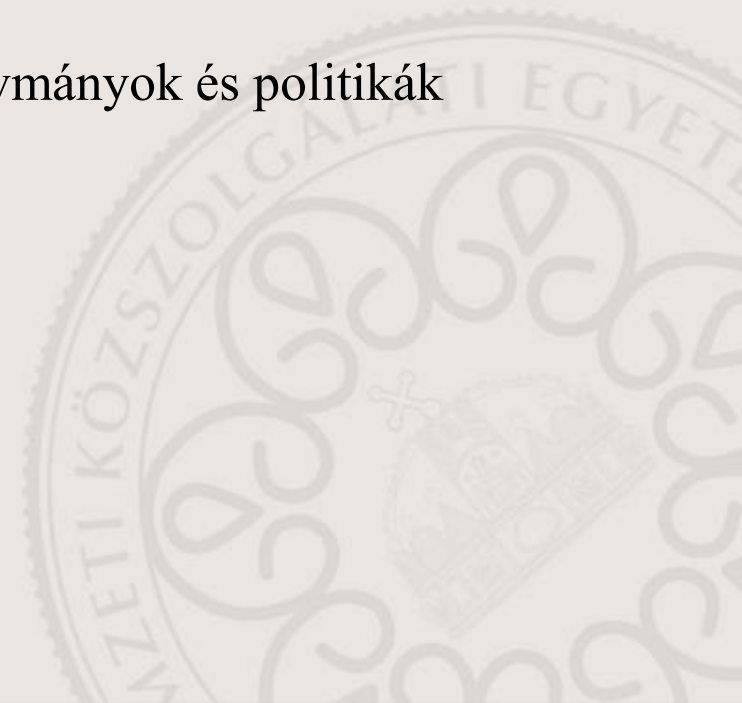
**LSz.** hozta be

**közös kül- és biztonságpolitika** irányításához és az EU külső tevékenységei közötti összhang biztosításához:

1. közös biztonság- és védelempolitika **munkaprogram kialakítása,**
2. a közös biztonság- és védelempolitikához kötődő **tanácsi munkacsoportok/bizottság elnöklése,**
3. **diplomáciai szolgálatokkal való együttműködés** (Tanács Főtitkársága, valamint a Bizottság megfelelő szervezeti egységeinek tisztviselőiből, továbbá a nemzeti diplomáciai szolgálatok által kirendelt személyzetből áll)

# KKBP és bírói kontroll

- EUSz. 40. cikke szerint:
- KKBP végrehajtása nem sérti az Európai Unió működéséről szóló szerződés 3-6. cikkében felsorolt **uniós hatáskörök gyakorlására vonatkozóan a Szerződésekben az intézmények részére előírt eljárások alkalmazását és az intézmények erre vonatkozó hatásköreinek terjedelmét.**
- EuB gyakorlata: KKBP rovására közösségi vívmányok és politikák védelmére törekedett
  - Előfoglalás
  - Demokratikus legitimáció
  - Pillérek közötti hierarchia?



# Közös kül- és biztonságpolitika

